

3 נשים מגלות כיצד השפיעה עליהן

כריתת השד - איך מגיבים

הגברים - מה קורה למישפחה

האמונות (ביונית: כרותת-שד) היוו מאדומתמיד דוגמה אופיינית של נשים אמיצות.

אותן נשים שחיו על צייד וקרב נאלצו, לצורך קיומן, לכות את שדן הימני (לי הקלת נשיאת החץ והקשת), ושינוי פיסו זה לא גרע מעוצמתן, יופיין או כישורן, כפי שהירבו אמני ומשוררי יוון לתאר אותן.

בימינו, שד כרות אומנם אינו אות לגבורה. אין אשה הששה להתפאר בכך, למרות שאשה הנאלצת לעבור ניתוח זה יודעת שפירושו, עבורה, המשך הקיום. היוונים, שהיו חסידי האסתטיקה והיופי,

עד לפני שנים אחדות לא היו בתי חולים בארץ ערוכים לבצע בדיקות ביופסיה וכריתה כאחת. כיום שונה השיטה, ואם יש צורך בכך — מבצעים את שתי הפעולות בסייח.

המחשבה הראשונה שלי לאחר הניתוח, היתה — איך לספר את זה לחבר שלי. לא הוטרתני זמן רב. הוא נעלם מהשטח מייד כששמע איזה מין ניתוח עברתי.

„את היחס המבין והמעודד קיבלתי דור קא במקום העבודה. הפינוק וההתחשבות היו היוניים לי ביותר.

„אחרי הניתוח הייתי במעקב שיגרתי, כמו כל מנותחת אחרת. אך מה שקרה

השד אינו

נורא ככל כן

נורא ככל כן

לא ראו באשה כרותת-שד תופעה דוחה כפי שרואה זאת הציבור הרחב של היום אשר, במחשבתו ובגישתו זו מחזיר, את ימי התווה אל העידן שבו היתה גישתו של האדם הפרימיטיבי חרשנית ואמיצה יותר מוזה של בנימינו, הרואה עצמו כיצור מתקדם.

עשרות נשים אישרו והדגישו, שאחת מבעיותיהן היא: „איך יקבלו אותי בחברה, אם יידעו שאני כרותת-שד?״

מספרות, בהומור מאקאברי במיקצת, הדסה וייסברוד מירושלים, שהיא כרותת שני שדיה: „אני יכולה לסדר לי שדיים כמו שאני רוצה. יכול להיות לי חזה כמו לסוסייה לורן, ובפורים אני יכולה להתחפש לחצי גבר ולחצי אשה, כמו בציריך פיקאסו.”

הדסה היא לכלניות העובדת במישרד מבקר-המדינה בירושלים, והיא מתייחסת בהומור מריר לחוויות הקשות שנפלו בי חלקה, כדי לשוות לעצמה מראה ככל אשה. היא משתמשת בחזה מלאכותי, שיוצר לפי הומנה.

איתי היה דבר יוצא-מן-הכלל. עשר שנים לאחר הכריתה הראשונה הודיעו לי שצריי כים לכרות גם את מה שנותר. הסכירו לי שאין בין זה לבין השד שכבר נכרת שום קשר או השלכה כלשהי.

„קיבלתי את הבשורה בשיברון-לב. אבל לא פחדתי. ראיתי בגזירה החדשה קץ החיים, המוות, שניראה לי מופשט, היה לפתע קרוב ומוחשי מאד. לקראת הניתוח התחלתי להתעניין יותר ויותר בנושא הרי מוות, המיסטיקה והאיודאות שמסביב. ככל שהתעמקתי בנושא המוות, גיליתי יור-תר את החיים.”

„זה יישמע אולי באנאלי, אבל אני מעריכה כל יום בחיי, אם כי לא אשכח את הפעם הראשונה שהתפשטתי והסתכלתי בעצמי במראה; זה היה מראה דוחה ולא-נעים. במקום תפוחות החזה היסות שהיו לי — התנוססו צלקות מכוערות. כאמור, למדתי לחיות עם השינוי הפיסי שחל בקידמת גופי, ונוכחתי לדעת שהשד אינו נורא כליכך.”

ב כיהסיה של הדסה עם בני המין השני חל שינוי. היא נתקשחה, חדלה להתרגש מתגובות בלתי-ניעמות.

כרותת-שד וייסברוד „אני מעריכה את החיים יותר!”

לפני כשנתיים, בשהותה בבית-הבראה, הכירה גבר שהתעניין בה ברצינות — אך היתה זו דווקא היא שדחתה בתוקף את חיזוריו, ורק בגלל העובדה שלא רצתה לחשוף בפניו את סודה. כיום היא מודה שהמבחן האמיתי לגבר, לדעתה, הוא לי-התמודד עם מיקרה כמו שלה. „אם בגלל שחסרים לי זוג שדיים הוא לא מקבל אותי, או סימן שהוא לא רציני.”

כדי להמשיך להיראות כאשה יש לה, במקום שדיים, חותכות הנראות, כלפי חוץ לפחות, כמו חזה של כל אשה אחרת. „בלי עדי תחליף זה”, אומרת הדסה, „אינני יור-דעת איך הייתי מרגישה. בוודאי לא הייתי מעזה ללבוש בגד צמוד לגוף או בגדיים.”

ואומנם, כפי שקורה לעיתים, החיקוי מוצלח יותר מהמקור. תחליפי החזה ושי-טות ההשתלה התפתחו לממדים מתוחכמים ביותר, עד שעין בוחנת או יד ממששת לא יוכלו להבחין ביניהם.

החומר העיקרי המשמש לייצור החזה ה-מלאכותי הוא גליצרין נוזלי. זהו חומר גמיש, נוזל לעיבוד ובאחרונה סופולארי ביותר.

בשנתיים האחרונות לבדן, כך קובעת הסטאטיסטיקה הארצית, עברו בארץ יותר מ-1200 נשים ניתוחי כריתת-שד. השיעור הגבוה, יחסית, מביא את הנושא גם אל הישיות החברתיות, והתגובה האופיינית היא לפטור את העניין בצחוק או, כפי שקורה לרוב, לענות את הפנים בשאט-נפש. כך קורה שבעוד המחלות הזיהומיות הודברו, והמחלות הממאירות נמצאות בתה-ליך של טיפול נמרץ, עדיין לא נמצאה תרופה בדוקה לדעתו של הציבור ולגישתו הפרימיטיבית לנושא כריתת השד.

ב נסיבות אלה קם גוף שהוא חדש בהיקפו ובמהותו, ותכליתו לטפל ול-סייע לנשים אחרי שהן עוברות ניתוח כזה. תפקידו של גוף זה כפול: להחזיר את האשה המנותחת למקומה הראוי בחברה ולתפקודה הנשי, ולהסיר את מעטה המיס-טורין והחששות בכל הקשור למחלת-הסרטן ולכריתת-השד, ולהשלכות המתעוררות בי-עיקבותיהן. בדיקות העלו, כי כל הנשים העוברות ניתוח זה, ללא יוצא-מן-הכלל, עוברות גם משבר עמוק וקשה המתבטא

ביחס ההדדי עם הסובב אותן, ובעיקר ביחסים שבני-לבינה.

עיקר פחדן של מרבית המנותחות הוא — כיצד יקבל זאת הבעל או החבר. „האם ירצה להסתכל עלי? האם לא יבחל להמ-שיך לקיים איתי יחסי-ימי? ובעיקר, האם ימשיך לראות בי אותה אשה שהייתי קור-דסלכן?”

על שאלות אלה, ורבות אחרות, משיב הגוף החדש, הנקרא יד להחלמה, שליד האגודה-למילחמה-בסרטן, המופעל על-ידי מתנדבות שבעצמן — או מרביתן, לפחות — עברו ניתוח של כריתת-שד.

בתי-החולים בארץ מעבירים למרכז יד להחלמה מידע על כל אשה העוברת אצלם ניתוח כזה, ויומיים אחרי הניתוח מופיעה המתנדבת בבית-החולים, אצל המנותחת. ההדרכה למתנדבות קפדנית מאד, וההור-את העיקרית היא להראות מטופחת, ולי-הופיע בלבוש חשוף והדוק לגוף ככל האפשר, תוך שימת דגש על הבלטת החזה. זמני מעין הפגנה של: „את רואה, גם אני עברתי ניתוח דומה, ואת יכולה לשוב ולהיראות כמו כל אשה.”

כ מתוכנן מראש, מבצעת המתנדבת המבקרת אצל המנותחת, כבדרך-אגב סידרה של תנועות טיבעיות כמו הסתרקות בהפגניות, או סידור הווילונות בחדר (מנותחות כריתת-השד מקבלות חדר פרטי בבית-החולים). לאשה העוברת את הניתוח נדמה, שהיא לעולם לא תוכל עוד להרים את ידיה או להפעילן כראוי, וכאן באות תנועותיה של המתנדבת להמחיש ולהראות שהיא תוכל בהחלט לתפקד כקודם. תנו-עות אלה זוכות, בדרך-כלל, בהתעניינות דקדקנית וקפדנית מצד החולה.

המתנדבת גם מביאה איתה לבית-החולים חזייה מיוחדת עם מילוי זמני רך — כדי שלא ללחוץ על התפרים. החזייה היא גורם חשוב ביותר בחייה של אשה העוברת ני-תוח כזה, ולכן גם כל סלוגייה-יופיו המתי-מחים בכמירת החזיות המיוחדות, עוברים הדרכה מיוחדת כיצד לנהוג בנשים אלה. זאת, כיוון שנקודת-המשבר מתרחשת בי-דרך-כלל בשנת הביקור הראשון בסלון החזיות. מול המראה, חשופה, במקום זר, (המשך בעמוד 50)